

Η Α΄ Οικουμενική Σύνοδος (Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Στα φετινά σύντομα κηρύγματα των Κυριακών του Καλοκαιριού, αγαπητοί αδελφοί, θα αναφερθώ στις Οικουμενικές Συνόδους της Εκκλησίας μας, και κυρίως στα δογματικά θέματα, με τα οποία ασχολήθηκαν οι άγιοι Πατέρες μας, οι οποίοι ήταν θαυμαστά μέλη τους. Πρέπει οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί να γνωρίζουμε την Ορθόδοξη πίστη μας.

Βέβαια, τα θέματα αυτά είναι μεγάλα και σοβαρά και δεν μπορούν να αναλυθούν επαρκώς σε μικρά σύντομα ευχαριστιακά κηρύγματα, αλλά θα τονισθούν μερικά από τα βασικότερα σημεία των αποφάσεων των Οικουμενικών Συνόδων, που είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε ως Ορθόδοξοι Χριστιανοί. Πρόκειται, δηλαδή, για μια μικρή γνώση, και εκείνοι που ενδιαφέρονται θα μπορέσουν να ενδιαφερθούν να αντλήσουν περισσότερες πληροφορίες.

Η Α΄ Οικουμενική Σύνοδος συνεκλήθη στην Νίκαια της Βιθυνίας, το έτος 325 μ.Χ. από τον Μέγα Κωνσταντίνο. Πρόεδροι της Συνόδου διετέλεσαν ο Αντιοχείας

Ευστάθιος και ο Αλεξανδρείας Αλέξανδρος, ίσως και ο Κορδούης Όσιος.

Το δογματικό θέμα με το οποίο ασχολήθηκε η Σύνοδος αυτή ήταν η αίρεση του Αρείου. Ο Άρειος ήταν Πρεσβύτερος της Εκκλησίας της Αλεξανδρείας και είχε καταδικασθή προηγουμένως από Σύνοδο της Εκκλησίας της Αλεξανδρείας για τις αιρέσεις του ως προς την θεότητα του Χριστού. Επειδή, όμως, οι αιρετικές του απόψεις διαδόθηκαν και σε άλλες εκκλησιαστικές περιοχές της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας και δημιούργησαν προβλήματα, γι' αυτό ο Αυτοκράτωρ Μέγας Κωνσταντίνος συνεκάλεσε την Α΄ Οικουμενική Σύνοδο, για να λύση το θέμα.

Βασική πρόταση του Αρείου ήταν ότι κάποτε δεν υπήρχε ο Υιός του Θεού. Έλεγε: «ην ποτέ ότε ουκ ην». Συνέπεια αυτής της απόψεώς του ήταν ότι ο Υιός και Λόγος του Θεού κτίσθηκε από τον Πατέρα εν χρόνω, δηλαδή υπήρξε χρόνος κατά τον οποίον δεν υπήρχε ο Υιός του Θεού, άρα έθετε χρόνο μεταξύ του Πατρός και του Υιού• ότι ο Υιός δεν έχει την ίδια ουσία με τον Πατέρα, που σημαίνει ότι είναι τρεπτός• και ότι αγνοεί τον Πατέρα. Και κατά συνέπεια και το Άγιον Πνεύμα είναι κτίσμα που δημιουργήθηκε από τον Πατέρα διά του Υιού.

Ο Άρειος ξεκινούσε από φιλοσοφικές απόψεις, ιδίως από την αρχή του Αριστοτέλους ότι κάθε τι που προέρχεται από την φύση είναι αναγκαστικό. Επειδή ο Υιός αν εγεννάτο από την φύση του Πατρός θα ήταν κατ' ανάγκη Υιός του Θεού, γι' αυτό έλεγε ότι δημιουργήθηκε από την βούληση του Πατρός. Αυτό σήμαινε ότι ο Λόγος δεν θα ήταν Θεός, αλλά κτίσμα, και μάλιστα το πρώτο κτίσμα της δημιουργίας. Επίσης βασική θέση του Αρείου ήταν ότι ο Υιός λειτουργεί ως

κατώτερη θεότητα, η οποία δημιουργεί τους ανθρώπους, αλλά είναι αλλότριος στην ουσία από τον ανώτερο Πατέρα.

Αυτές οι αιρετικές απόψεις δημιούργησαν μεγάλη σύγχυση στο πλήρωμα της Εκκλησίας, γιατί οι πιστοί γνώριζαν από τους Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, που είδαν τον άσαρκο Λόγο, και τους Αποστόλους της Καινής Διαθήκης, που είδαν την θεότητα του Χριστού, είδαν το Φως του Θεού –όπως οι Μαθητές επάνω στο όρος Θαβώρ, αλλά και σε άλλα γεγονότα, ιδιαιτέρως δε στην Πεντηκοστή– ότι ο Χριστός είναι Θεός αληθινός, γεννήθηκε από τον Πατέρα πριν από τους αιώνες, είναι Φως που προέρχεται από το Φως, και έχει την ίδια ουσία με τον Πατέρα και Αυτός γνωρίζει τον Πατέρα και Τον φανέρωσε στους ανθρώπους.

Έτσι, οι Πατέρες της Α΄ Οικουμενικής Συνόδου ομολόγησαν αυτήν την πίστη των Προφητών και των Αποστόλων, αλλά και από την δική τους εμπειρία που είχαν, και συνέταξαν τα πρώτα άρθρα του Συμβόλου της Πίστεως, που ομολογούμε και απαγγέλλουμε μέχρι σήμερα.

Συγκεκριμένα, γράφεται στο Σύμβολο της Πίστεως ότι πιστεύουμε στον ένα Θεό, τον Πατέρα που είναι δημιουργός όλων των ορατών και των αοράτων, ώστε να αποκλεισθή η άποψη ότι ο δημιουργός του κόσμου είναι ένας κατώτερος Θεός, όπως πίστευαν οι γνωστικοί φιλόσοφοι. Έπειτα, ομολογείται η θεότητα του Χριστού, που γεννήθηκε προ πάντων των αιώνων από τον Πατέρα και δεν υπάρχει χρόνος μεταξύ του Πατρός και του Υιού• ότι ο Χριστός είναι Φως όπως ο Πατήρ, είναι ομοούσιος με τον Πατέρα• και ότι ο Υιός του Θεού ενηθρώπησε για την σωτηρία μας. Επίσης, στο πρώτο αυτό Σύμβολο της Πίστεως γράφεται ότι

πιστεύουμε και στο Άγιον Πνεύμα, και στο τέλος αναθεματίζονται όσοι διδάσκουν τα αντίθετα από αυτά.

Βέβαια, το Σύμβολο αυτό ολοκληρώθηκε από την Β΄ Οικουμενική Σύνοδο, όπως θα δούμε την άλλη Κυριακή, αλλά το σημαντικό είναι ότι εμείς οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί πιστεύουμε απολύτως στην θεότητα του Χριστού, πράγμα το οποίο μας διαβεβαίωσαν όσοι είδαν την δόξα Του, την θεότητά Του ως Φως. Αυτοί είναι οι Προφήτες, οι Απόστολοι και οι Πατέρες διά μέσου των αιώνων.

Ο Άρειος και όλοι οι αιρετικοί ομιλούν για τα θέματα αυτά χρησιμοποιώντας την φιλοσοφία, την φαντασία και τον στοχασμό, ενώ οι θεόπτες Προφήτες, Απόστολοι και Πατέρες διατυπώνουν την εμπειρία που είχαν, και ομολογούν ότι ο Χριστός είναι Φως, που γεννήθηκε προ πάντων των αιώνων από το Φως και είναι αληθινός Θεός.

Αυτόν λατρεύουμε, Αυτόν αγαπάμε και τηρούμε τις εντολές Του, για να φθάσουμε στο Φως.

Πηγή: Εκκλησιαστική Παρέμβαση, ΤΕΥΧΟΣ 251 - ΙΟΥΝΙΟΣ 2017